

AZ ELŐTERJESZTÉS SORSZÁMA: 232.

MELLÉKLET:--

***TÁRGY: Tájékoztató Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése
által bevezetett helyi adók felülvizsgálatáról***

**E L Ő T E R J E S Z T É S
SZEKSZÁRD MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÖZGYŰLÉSÉNEK**

2022. NOVEMBER -i RENDES ÜLÉSÉRE

ELŐTERJESZTŐ: Dr. Gábor Ferenc jegyző

AZ ELŐTERJESZTÉST KÉSZÍTETTE: Török-Dús Tímea adóosztály-vezető

ELŐADÓ: Dr. Gábor Ferenc jegyző

KEZELÉSI MEGJEGYZÉS:

MEGTÁRGYALTA: Gazdasági és Városfejlesztési Bizottság
Pénzügyi Bizottság

TÖRVÉNYESSÉGI VÉLEMÉNYEZÉSRE BEMUTATVA:

dr. Biró Gyula aljegyző

Terjedelem: 1 + 13 oldal

Tisztelt Közgyűlés!

A helyi adó rendeletek felülvizsgálatára az éves munkaterv ütemezése szerint – a vonatkozó törvényi változások figyelembevételével – kerül sor.

A helyi önkormányzatok rendeletalkotási jogát a helyi adók kivetése mellett az önkormányzati autonómia nélkülözhetetlen feltételének tekinthetjük. Olyan hatáskör ez, mely megléte nélkül nehéz valódi helyi önkormányzást elképzelni. Az önkormányzatok alapvető feladata a helyi közszolgáltatások biztosítása a lakosság számára, melynek a helyi sajátosságokhoz és igényekhez igazítható ellátása elengedhetetlenné teszi az önkormányzatok önálló gazdálkodásának megteremtését, ennek egyik eszköze a helyi adók rendszere. Az önkormányzat képviselő testülete a helyi közügyek intézése körében a jogszabályok által meghatározott keretek között dönt a bevezetni kívánt helyi adók fajtájáról. Az önkormányzatok adómegállapítási joga kiterjed az adó bevezetésére, a már bevezetett adó hatályon kívül helyezésére, illetőleg módosítására, az adó mértékének a törvényi keretek közötti megállapítására, a törvényben meghatározott mentességeken, kedvezményeken túli további mentességek, kedvezmények biztosítására, valamint az adózás részletes szabályainak meghatározására.

A törvényi szabályozással való összhang megteremtése, a gyorsan változó gazdasági és pénzügyi környezet adta kihívások mind olyan tényezők, amelyek elvárják az önkormányzati képviselő-testületek részéről a helyi adórendeleteik évenkénti felülvizsgálatának napirendre tűzését. A felülvizsgálat magában foglalja a 2023. adóévtől hatályba lépő törvényi változásoknak való rendeleti megfelelést, az alkalmazható adómérték maximumok, illetőleg az egyes adófajták tekintetében biztosítható adóelőnyök körét.

A helyi adórendeletek évenkénti felülvizsgálata, esetleges módosítása a következő szabályok mentén valósul meg:

- Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 32. §-a szerint adókötelezettséget megállapító, fizetésre kötelezettek körét bővítő, a fizetési kötelezettség terhét növelő, illetve kedvezményt, mentességet megszüntető jogszabály kihirdetése és hatályba lépése között legalább 30 napnak el kell telnie. Ezen rendelkezés az önkormányzati adórendeletekre is vonatkozik, ami azt jelenti, hogy valamely adóév január 1. napján hatályba léptetni szándékozó új adónemet bevezető, vagy a hatályos szabályozást (pl. adómérték, kedvezmény tekintetében) az adózók terhére módosító adórendelet legkorábban a kihirdetést követő 30. napon léptethető hatályba. Fenti rendelkezések értelmében, amennyiben a Közgyűlés 2023. január 1-től új adónemet kíván bevezetni, illetve a korábban bevezetett adónemek mértékén kíván változtatni, azt legkésőbb 2022. december 1-ig ki kell hirdetni, annak érdekében, hogy 2023. január 1-jén hatályba léptethető legyen.

- Az önkormányzat a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Htv.) keretei között jogosult a törvényben meghatározott adók, vagy azok valamelyikének bevezetésére, az adó mértékének, továbbá a biztosított adóelőnyök körének

meghatározására. A speciális törvényi kereteket, az adómegállapítás jogának terjedelmét és korlátait a Htv. 6-7. §-ai határozzák meg, melyek a rendeletek felülvizsgálata és módosítása során kiemelt jelentőséggel bírnak a tekintetben, hogy az önkormányzat az adómérték meghatározásakor 3 kritériumot: a helyi sajátosságokat, az adóalanyok széles körét érintően azok teherbíró képességét és az önkormányzat gazdálkodási követelményeit vegye figyelembe.

- Az előterjesztés készítéséig az Országgyűlés még nem fogadta el a T/1614. számú törvényjavaslatot *egyes adótörvények módosításáról*. A törvényjavaslat, valamint a hatályos Htv. 51/L. § (2) bekezdésében foglaltak nem tartalmazzák az iparűzési adó maximum 1 %-os mértékének fenntartását. A törvénymódosítási javaslat elfogadását követően tehát az iparűzési adó tekintetében a 2021-2022-es év után ismét alkalmazhatóvá válik a teljes adóalanyi körre az önkormányzati rendeleti 2 %-os mérték.

A hivatkozott előírásokat alapul véve Szekszárd MJV önkormányzati adóztatásában érdemi változás a következő adóévtől nem áll be.

A már előző évben/években megállapítottakhoz képest továbbra is megfelel az önkormányzat a rendeletalkotás kritériumainak, vagyis az önkormányzat az adóalap fajtáját, az adó mértékét, a rendeleti adómentességet és adókedvezményt úgy állapíthatja meg, hogy azok összességükben egyaránt megfeleljenek

- a helyi sajátosságoknak,
- az önkormányzat gazdálkodási követelményeinek
- és az adóalanyok széles körét érintően az adóalanyok teherviselő képességének.

Ezen egyensúlyra tehát nem csak a mérték megállapításánál, hanem – ahol arra a törvény lehetőséget ad – az adóalap fajtájának megválasztása, valamint az adókedvezmények és mentességek rendszerének kialakítása során is kötelező figyelemmel lenni. Az adóalanyok teherviselő képessége esetében érdemes továbbá kiemelni, hogy – mint ahogy azt a Kúria következetes gyakorlata is mutatja – e feltétel nem az adóalany gazdasági fizetőképességével és képességével áll összefüggésben. Ennek kapcsán a Kúria megállapította, hogy „nem akkor teljesítőképes az adózó, ha fizetőképés, hanem akkor, ha a vagyonadó mértéke nem oldódik el az adótárgy értékétől.” Az „adóalanyok teherviselő képességéhez igazodás” szorosan kapcsolódik a hátrányos megkülönböztetést eredményező helyi adóztatás tilalmához is.

Az egyenlő feltételek szerinti adózás azonban nem jelenti az adózói csoportok közötti mindenfajta különbségtétel tilalmazását, azonban a differenciálásnak a törvényi korlátok között, a többi alapelvre, szempontra tekintettel kell megtörténnie.

A gazdálkodó szervezeteket illetően további kötelezés – az Európai Unió szabályaival összhangban – az adómentességek, adókedvezmények nyújtásának korlátozott lehetősége, mely csak az iparűzési adóra terjed ki. Vállalkozói célt szolgáló ingatlan esetében a törvény kifejezetten tiltja a helyi adóelőny, adókedvezmény nyújtását (építményadó, telekadó).

A hivatkozott törvényi kötelezettségnek teszünk eleget, amikor felülvizsgáljuk a rendeletben megfogalmazott szabályok – adómértékek, mentességek – eredményességét, hatékonyságát.

Jelen felülvizsgálat kiterjed a Htv. adómértékeinek inflációval módosult felső határai és Önkormányzatunk által megállapított adómértékek összehasonlítására is.

- Az adóalanyok tájékoztatása érdekében a Htv. 42/B. § (1) bekezdése előírja továbbá az önkormányzatok számára, hogy a helyi adókról a rendelet hatályba lépését megelőző hónap 5. napjáig szolgáltatassanak adatot a Magyar Államkincstár részére.

- A Kormányhivatal jogalkalmazáshoz, rendeletalkotáshoz kapcsolódó tájékoztatása hangsúlyozza, hogy a jogszabály előkészítője előzetes hatásvizsgálat elvégzésével kell, hogy felmérje a szabályozás várható következményeit, amelyről – a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. §-a alapján – a helyi önkormányzat képviselő-testületét is tájékoztatni kell.

A helyi adók köre, szerepe

A helyi önkormányzás lényege továbbra is abban öszzpontosul, hogy a helyi közösség önálló felelősséggel szabályozhatja valamennyi ügyét a jogszabályi keretek között, így többek között a helyi adójogszabályokat is.

Az önkormányzatok működésének egyik meghatározó feltétele, hogy megfelelő vagyonnal illetve saját bevétellel rendelkezzenek feladataik ellátásához. Évek óta az tapasztalható, hogy **a helyi adók egyre nagyobb arányt képviselnek az önkormányzati bevételek között, egyben az önkormányzati finanszírozási rendszer legfőbb forrásai, hiszen a helyi adóztatásból, ezen belül is a helyi iparűzési adóból származik a saját bevételek döntő része.**

A helyi közigazgatási feladatok ellátását, a működés feltételeinek biztosítását, a szükséges pénzügyi források előteremtését az önkormányzatnak központi költségvetési támogatásokból, az átengedett központi adókból, illetve a saját bevételeiből kell megoldani. Az átengedett központi adóból származó bevétel nagy hányadát a gépjárműadó bevétel 40 %-a jelentette, mely 2020. évtől elvonásra került az önkormányzatoktól, ezért az adóbevételek körét szinte kizárólag a helyi adók biztosítják.

A vállalkozói teljesítmény, a vállalkozókat terhelő iparűzési adó összegének becslése több szempontból is komoly kihívást jelent. Hiszen a koronavírus járvány gazdasági hatása mellett immár a szomszédos országban 2022. évben kezdődő és jelenleg is zajló háborús helyzet és az ezzel párhuzamosan rendkívüli mértékben emelkedő energiaárak, háborús infláció is bizonytalan helyzetet teremtettek a gazdaság szereplői számára. Ugyanakkor fontos tényező, hogy a helyi adók stabil bevételt jelentsenek az önkormányzat költségvetésében azért, hogy előrelátható legyen, milyen keretek között tud gazdálkodni. Az ebből adódó adóbevétel kiesést pótolni hivatott állami támogatás azonban csak részben enyhíti az önkormányzati gazdálkodás nehézségeit.

A magyar adórendszerben 1991. január 1-től, azaz a Htv. bevezetése óta léteznek a mai értelemben vett helyi adók. A helyi adók léte egy háromszintű jogalkotás következménye, a legmagasabb jogforrás az Alaptörvény, ezt követi az Országgyűlés alkotta Htv., valamint a képviselő-testület által meghozott helyi rendeletek.

A bevezethető adófajták a Htv. szerint:

- vagyoni típusú adók: építményadó, telekadó
- kommunális jellegű adók: magánszemélyek kommunális adója, idegenforgalmi adó
- helyi iparűzési adó
- települési adó.

A helyi önkormányzatok képviselő-testületei a helyi adók fajtáit, mértékét és esetleges kedvezményeit, mentességeit szabályozhatják saját rendeleteikben, melyet törvényi felhatalmazás alapján és keretek között tehetnek meg.

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata is csak a Htv. által meghatározott esetekben és mértékig jogosult önálló jogszabályokat alkotni. A törvényi előírásoktól eltérő szabályok megalkotása továbbra sem lehetséges, azaz szigorúan kötöttek a szabályozási feltételek, mind az adó tárgyai, az adó alanyai, az adókötelezettség, valamint az adóalapok és bizonyos kedvezmények, mentességek eseteiben is.

A törvényi előírások maradéktalan betartása mellett Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlése a település illetékességi területén rendelettel a következő helyi adókat működteti:

- helyi iparűzési adó (1992. január 1-jei hatállyal)
- idegenforgalmi adó (2001. január 1-jei hatállyal)
- építményadó (2012. június 1-jei hatállyal)
- telekadó (2012. június 1-jei hatállyal)

A helyi adóztatás fő célja, hogy az önkormányzatoknak olyan forrásaik legyenek, amelyek folyamatos, kiegészítő jellegű bevételeként jelennek meg, finanszírozzák az önkormányzatok kötelező és önként vállalt feladatait, finanszírozzák az önkormányzatok szolgáltatásait.

Az önkormányzati adóhatóság (továbbiakban: adóhatóság) látja el az önkormányzat és a hivatal működéséhez szükséges saját források jelentős részének beszedését, egyben más, az állam által az önkormányzathoz telepített hatósági feladatokat is végez adók módjára behajtandó köztartozások, közigazgatási eljárási illetékek beszedése, hatósági bizonyítványok kiállítása, stb.).

Az adóbevételek nagyságára alapvető hatással van, hogy az önkormányzat az illetékességi területén a törvény keretei adta lehetőségen belül milyen adófajtákat működtet, a rendeleteiben hogyan és miként szabályozza a helyi adók mértékeit, kedvezményeit, mentességeit. Fontos tényező továbbá az adott terület gazdasági ereje, a helyben működő vállalkozások eredményessége, a lakosság fizetőképessége.

Helyi iparűzési adó

Iparűzési adókötelezettség terheli az önkormányzat illetékességi területén végzett vállalkozási tevékenységet. Az adó alanya a vállalkozó (személyi jövedelemadó tv. szerinti egyéni vállalkozó, jogi személy, egyéb szervezet), így ez az adó kizárólag a vállalkozásokra ró adóterhet. A gazdasági szereplők versenysemlegességének biztosítása érdekében ezt az adófajtát, illetve az adóalanyi kör részére adható mentességeket kiemelten szabályozza a Htv.

A törvény rendelkezései alapján iparűzési adóban a 2,5 millió forint adóalapot meg nem haladó vállalkozók, illetve a 20 millió forintot meg nem haladó adóalappal rendelkező házi orvosok részére lehetséges egységes alapon adóelőnyt nyújtania a helyi képviselő testületeknek.

2019. január 1-től a Htv. módosítása lehetővé teszi az önkormányzat számára, hogy önkormányzati beruházási adóelőnyről is alkosson rendeletet.

A beruházás fogalmát a Htv. meghatározza: az önkormányzat illetékességi területén üzembe helyezett, a számvitelről szóló törvény szerinti olyan beruházás, amelyet a vállalkozó vesz első ízben használatba. A biztosított adóelőny a testület döntésétől függően lehet adómentesség vagy adókedvezmény.

Amennyiben az önkormányzat a vállalkozók részére adóelőnyt biztosít, azt valamennyi gazdálkodó szervezet számára azonos feltételekkel és azonos mértékben kell megállapítani. Ezen felül kedvezmény, mentesség biztosítása esetén arra is figyelemmel kell lenni, hogy a Htv. alapján a nyújtott adóelőny minimum 3 évig az adózók hátrányára nem módosítható.

Településünkön – hasonlóan valamennyi megyei jogú városhoz – a legnagyobb bevételt eredményező adófajta a helyi iparűzési adó. A 2021-es adóévben ebből az adónemből befolyt bevétel meghaladta a 2,3 milliárd forintot, ez volt az első adóév, amikor a 639/2020. (XII.22.) Korm. rendeletben foglaltak alapján a 2021. évben végződő adóévben az iparűzési adó mértéke legfeljebb 1 százalékos lehetett, függetlenül attól, hogy az önkormányzat rendelete szerinti adómérték ettől mennyivel magasabb. A mértékkedvezményt első alkalommal már a 2021. évi előlegfizetésekor (március és szeptember 15.) is igénybe vehették az iparűzési adóalanyok. A benyújtott nyilatkozatok alapján a szekszárdi vállalkozók 55 %-a élt a felezett előlegfizetés lehetőségével, ebbe az arányba nem került figyelembe vételre azon adózók köre, akik jogszabály alapján voltak jogosultak az előlegfelezésre (KATA egyszerűsített adózók). A nyilatkozatot újból nem kellett benyújtaniuk, azok a visszavonás esetkörén kívül, hatályban maradtak a 2022. évi előlegfizetés esetén is. A kiesés összege azonban alacsonyabb volt a vártnál, mely köszönhető annak is, hogy a befolyt bevételek nagy hányadát biztosító nagyvállalkozók nem felelnek meg a mikro-, kis- és középvállalkozások minőségnek, ők továbbra is 2 %-os adómértékkel teljesítették az adófizetési kötelezettségüket. Mivel a hatályos adómérték meghaladja az Országgyűlés által 2021. és 2022. évekre maximált 1 %-ot, így a Szekszárdon tevékenységet folytató és a kedvezményes adómérték igénybevételére jogosult vállalkozók 1 %-os mértékű iparűzési adót fizetnek.

A 2022. évi iparűzési adóbevétel tervezésekor számoltunk a járvány elhúzódó hatásaival, valamint az adómérték — 1 %-ban történő maximalizálásával, mely miatt – a módosítást is figyelembe véve – 2.095 millió forint összegben határozta meg a testület a bevételi előirányzatot. Az előterjesztés készítése napjáig 2.410 millió forint került átutalásra a költségvetési számlára, mely jelentős mértékben meghaladja a tervezettet. Az adózói kör vizsgálata alapján ennek több oka is lehet: egyrészt az óvatos becslésekkel ellentétben a nagyobb adóteljesítménnyel rendelkező vállalkozói körben a visszaesés mértéke a pandémia ellenére nem volt számottevő, sőt egyeseknél növekedés is tapasztalható volt, melynek köszönhetően a május 31-én fizetendő adókülönbözet 320 millió bevételt eredményezett az Önkormányzat számára, másrészt továbbra is jelentős a hipa túlfizetések összege (249 millió forint).

Az iparűzési adóalap kiszámításának menetét a Htv. határozza meg a vállalkozások számára. Alapesetben az általános szabályok alapján a következők szerint állapítható meg az adó alapja: a vállalkozás nettó árbevétele, csökkentve az eladott áruk beszerzési értéke és a közvetített szolgáltatások értéke (nettó árbevétel nagyságától sávosan csökkenő) együttes összegével, csökkentve az alvállalkozói teljesítések értékével, az anyagköltséggel, valamint az alap kutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés adóévben elszámolt közvetlen költségével.

A Htv. – bizonyos törvényi feltételek fennállása esetén – ettől eltérő adóalap megállapításra is lehetőséget biztosít, melynek választása a vállalkozó adóalany döntésétől függ. Ezeket jellemzően a kisebb vállalkozások, valamint az általánostól eltérő adózási módot választó (KIVA, KATA, SZJA átalányadózó) adóalanyok alkalmazzák.

Az iparűzési adó mértéke Szekszárdon megfelel a törvényi maximumnak, vagyis 2 %.

Helyi rendeleti kedvezmények és a hatásuk az adóbevételre:

- A kisebb vállalkozások adóterheit csökkentendő Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlése – az adó bevezetése óta – adómentességet biztosít azon vállalkozók részére, akiknek adóalapja nem haladja meg a 2 millió forintot.

A 2020. év gazdálkodását nagymértékben terhelő koronavírus világjárvány iparűzési adóra vonatkozó hatása a 2020. adóévről benyújtandó adóbevallásokban, illetve a bevallott adó alapján a 2021. évben fizetendő adóelőleg nagyságában mutatkozott meg. Így nagy segítséget jelentett a kisvállalkozásoknak, hogy az önkormányzati rendeletben biztosított 1 millió forintos adómentességi határt a közgyűlés 2 millió forintra emelte. Vagyis adómentességet vehetett igénybe minden olyan, Szekszárdon vállalkozási tevékenységet végző adózó, akinek a vállalkozási szintű adóalapja 2020. adóévben nem haladta meg a 2 millió forintot.

Ez a kedvezmény leginkább azon gazdálkodó szervezeteket segítette, akik egyedül, vagy kevés számú alkalmazottat foglalkoztatva folytatják tevékenységüket, továbbá olyan gazdasági ágazatban, melyet különösen érzékenyen érintenek/érintettek a korlátozó intézkedések.

Az adókedvezmény 2021. évtől lépett hatályba azzal, hogy rendelkezéseit első esetben a 2020. évi adóbevallás benyújtásakor lehetett érvényesíteni.

2022. évben a 2021. adóévre vonatkozó éves adóbevallások alapján 3.766 db adóbevallást nyújtottak be a vállalkozók, melyből adómentességet 966 fő adózó érvényesített a kieső adó összege 7,9 millió forint volt (1 %-os adómértékkel számolva).

Az egyszerűsített, tételes KATA adózási módot 1174 fő adózó választotta 2022. évben a vonatkozó jogszabály augusztus 31-ei módosításáig. Ez év jelentős változást hozott az adózás területén esetükben, mivel a jogszabály nyári módosításával szűkült az adózási mód választására jogosultak köre. A változás 2022. szeptember 1. napjával lépett életbe, az adóév elején nyilvántartott adózói létszámhoz képest adóév október 15. napjáig az eredeti létszámhoz képest a töredéke, 240 fő adózó választotta továbbra is a KATA tételes adózási módot iparűzési adóban. A tényleges bevétel és a törvényi adóalap közti különbség kiszámítására nem áll rendelkezésre megfelelő adatbázis.

- 2016. január 1-jétől nyílt lehetőség a házi orvosok részére is adóelőnyt biztosítani. A helyi rendeleti szabályozás alapján 75 %-os adókedvezményben részesülnek azon házi orvosok, akik megfelelnek a Htv. előírásainak. A törvényi előírások alapján 14 fő orvos számára 1,2 millió forint volt az adókedvezmény.

- Beruházási kedvezmény igénybevételére a helyi rendelet jelenleg nem biztosít lehetőséget. Az előzetes felmérések során a forráscsökkenés mértékére számszaki adatok nem álltak rendelkezésre, az adóhatóságnak nem volt és jelenleg sincs tudomása arról, hogy a jelenleg iparűzési adót fizető adóalanyok közül a következő három évben mely adóalanyok mekkora mértékű beruházást terveznek, illetve valósítanak majd meg.

Idegenforgalmi adó

Az önkormányzat a település illetékességi területén idegenforgalmi adót is működtet. A 2001. évtől hatályban lévő idegenforgalmi adó a település állandó lakosait nem érinti, ezt az adót azoknak a személyeknek kell megfizetni, akik nem állandó lakosként legalább egy vendégéjszakát eltöltenek Szekszárdon.

Az idegenforgalmi adót az adóbeszedésre kötelezett (szállásadó) szedi be a vendégtől, majd benyújtja az adóbevallást és az idegenforgalmi adószámlára megfizeti a beszedett adót.

A megállapított adómérték 400 Ft/fő/vendégéjszaka, mely a törvényi adómaximum (2023-tól 597,5 Ft/fő/vendégéjszaka.) 66,9 %-ka.

A Htv. széles körű mentességet biztosít, melyet a helyi rendelet tovább bővít azzal, hogy adómentességet biztosít a 70 éven felüli vendégek számára is.

A szomszédos Ukrajnában 2022. év első hónapjaiban eszkalálódó háborús helyzet miatt indokoltá vált egy Htv. 30. §-át érintő módosítás, ami a 87/2022. (III. 7.) Korm. rendeletben valósult meg, mely rendelkezést a 425/2022. (X.28.) Korm. rendelet 2022. november 1-je után is hatályban tartja, miszerint az Ukrajnából érkező ukrán, vagy más nemzetiségű állampolgárságú személyekre nem terjed ki az idegenforgalmi adókötelezettség, így ők nem fizetnek idegenforgalmi adót a fizető szálláshelyen eltöltött vendégéjszakáik után. A költségvetés tervezésekor továbbra is szerény összeggel, mindössze 6 millió forint bevétellel kalkuláltunk, mely a novemberi adatok alapján – több mint 4 millió forintos többlettel – teljesült.

Építményadó, telekadó

Nagyobb összegű adóbevételt biztosítanak a költségvetés számára az ingatlan típusú adók, nevezetesen az **építményadó és a telekadó**. E két adófajtaból a tervszám összesen 495 millió forint volt, mely 95,4 %-ban teljesült, a folyamatban lévő végrehajtási eljárásokból realizálódó bevétel még javíthat a teljesülésen. Itt megjegyzendő, a városban jelentős vagyoni típusú adó előírással rendelkező, egy közszolgáltató szervezetnek minősülő adózó jogosult volt a 2022. adóévre a Htv. 3. §-ában foglalt mentességre, mely 17,4 millió forint bevételkiesést eredményezett.

A Htv. alapján az adómérték differenciálására, továbbá jelentősebb mértékű adókedvezmény, illetve adómentesség biztosítására a vagyoni típusú adók esetében van lehetőség, azonban itt is csak az üzleti célt nem szolgáló ingatlanokra vonatkozóan.

Vállalkozói tulajdon, illetve üzleti célt szolgáló ingatlan esetében a Htv. kifejezetten tiltja a helyi adóelőny, adókedvezmény nyújtását.

Építményadó esetében az adótörvényi maximum 2023. adóévtől 2190,9 Ft/m² .

Az építményadó az az adónem, mely a lakosság széles körét érinti, mivel az adó tárgya a lakás és a nem lakás céljára szolgáló épület, épületrész egyaránt.

Az adó bevezetésekor és az azóta eltelt időszakban is alapvető cél volt, hogy a közterhekhez valamennyi szekszárdi ingatlan-tulajdonos járuljon hozzá, ugyanakkor a lakosság széles körének ne jelentsen magas terhet az éves adó megfizetése.

Erre tekintettel a 18/2012.(IV.12.) számú építményadó rendeletben, az ingatlan funkciójától függően, több adómérték alkalmazásáról döntött a testület.

A bevezetési törvényi maximumhoz (1.650 Ft/m²) képest alacsony összegű 100 forint/m²/év adómérték került meghatározásra a lakás céljára szolgáló, magánszemély által tulajdonolt ingatlanok esetében. Ez az adómérték a 2023-ban kivethető maximum 4,6 %-ka. 2022. évben 13.279 fő adóalany **lakás célú ingatlana** után került kivetésre az adó, 89.407 ezer forint összegben. Az **egy adóalanyra jutó adóteher átlagosan 6.730 forint** volt.

A Kúria több – építményadó tárgykörben hozott – ítéletében vizsgálta az adózó vagyontömeghez viszonyított teherbíró képességét. A vizsgálat során az adóalany gazdasági fizetőképességével és képességével összefüggésben megállapította, hogy „nem akkor teljesítőképes az adózó, ha fizetőképes, hanem akkor, ha a vagyonadó mértéke nem oldódik el az adótárgy értékétől”. Vagyis az adóalany teherviselő képessége a vagyontömeghez viszonyított, azaz belátható időn belül a fizetett adó összege nem emészti fel magát az adóztatott vagyont, az adómérték nem konfiskáló jellegű.

Szekszárdon a lakás célú ingatlanok átlagos m² ára az elmúlt két évben 350-450 ezer forint körül mozog/mozgott, egy átlagos állagú társasházi lakás értéke 60 m²-el számolva, állapottól, egyéb tényezőktől függően 21-27 millió forint körül alakul. Az utána fizetett éves adó összege

6.000 forint. A piaci érték és a hatályos adómértékkel számított adó arányát vizsgálva megállapítható, hogy az adó összege töredéke az adóztatott vagyontárgy értékének.

Az adó bevezetése során figyelembevételre került továbbá, hogy a régebben épült családi házakhoz jelentős nagyságú gazdasági épületek is tartoztak, melyek nagy része ma már használaton kívül áll, vagy csak tárolási célt szolgál. Erre tekintettel a rendelet adómentességét biztosít a lakóingatlannal azonos helyrajzi számon lévő gazdasági épületek után.

Szintén a lakásokhoz kapcsolódó adómentesség a társasház üzleti célt nem szolgáló közös használatú helyiségei utáni mentesség is. A mentesség célja, hogy azon lakóközösségeket, melyek üzleti célra nem hasznosítják/nem tudják hasznosítani a közös használatú helyiségeket, további adó ne terhelje.

Az egyedül élő nyugdíjasok adóterheit 50 %-os adókedvezmény biztosításával enyhíti a rendelet.

Szekszárd jelentős tanyás, hobbikertes övezetekkel rendelkezik, így a magánszemély tulajdonában álló, külterületen és zártkertben található **gazdasági épületek** is 100 Ft/m²/év adómértékkel kerülnek adóztatásra. Ezek a kis gazdaságok az esetek döntő hányadában a kikapcsolódást, a saját részre történő szőlő, - és növénytermesztést, bor készítését szolgálják, a mezőgazdasági területen lévő épületek pedig tárolásra, feldolgozásra, esetleg rövidebb idejű pihenésre alkalmasak. Az alacsony adómértékkel történő adóztatás szintén figyelembe veszi a helyi sajátosságokat. Az ilyen típusú ingatlanok után 2790 fő adóalany éves adóterhe 7.891 ezer forint, az **átlagos adóteher pedig 2.828 forint** volt.

A **gépjárműtárolókat** terhelő – a 2023. évi adómaximumhoz képest 10 % – 200 forint/m²/év adómérték szintén figyelembe veszi az adóalanyok teherviselő képességét. 4.347 fő adóalany összesen 16.845 ezer forint adót fizet, az **átlagos adóteher 3.875 forint**.

Gazdálkodó szervezetek, egyéni vállalkozók részére a Htv. adókedvezményt nem engedélyez. Az adóalanyok részére azonban az építmény funkciójától függően differenciált adómérték megállapítható, mely lehetőséggel élt az önkormányzat az adónem bevezetésekor.

Sávosan progresszív adó terheli a *kereskedelmi, szolgáltatóipari célt* szolgáló ingatlanokat 0-1.650 Ft/m²/év adómértékkel az ingatlan nagyságától függően. A legalsó sávhoz tartozó adómértéket a Közgyűlés a 12/2021. (V.3.) önkormányzati rendelettel csökkentette 50 Ft/m²/év-ről 0 Ft/m²/év-re a koronavírus járvány gazdasági hatásait ellensúlyozandó. Jellemzően a kisebb vállalkozások, egyéni vállalkozók azok, akik ilyen típusú ingatlannal rendelkeznek. A nulla forintra csökkentett adómérték (az iparűzési adó mentesség mellett) tovább hivatott erősíteni ezen kkv-k piaci pozícióját.

Az adóalanyok teherviselő képessége itt is figyelembevételre került, a kisebb szolgáltatók (a kisebb üzlethelyiségek után) lényegesen alacsonyabb összegű, adott esetben nem, vagy minimális összegű adót fizetnek évente.

A rendelet a termelési célú tevékenységet biztosító építményeket is a törvényi maximumhoz képest kedvezőbb adókulccsal (250 Ft/m²/év) adóztatja.

Legmagasabb adókulcs – 1650 Ft/m²/év – a kiemelt kereskedelmi övezetben található építményeket, illetve a pénzintézetek, hitelintézetek, benzinkutak, gyorsétterem céljára szolgáló építményeit terheli.

Az adóalanyok a november 14-ei állapot szerint 374,2 millió forint építményadót fizettek, mely befizetés már tartalmazza az adófelderítésből származó – több évi kihatással bíró – adóbevételt, valamint a már lefolytatott végrehajtási eljárás során beszédett bevételeket is.

A 19/2012. (IV.12.) telekadó rendelet (a továbbiakban: Ör.) alapján **telekadót** kell fizetni az önkormányzat illetékességi területén lévő telek után.

Telekadó esetében az adótörvényi maximum 2023. adóévtől 398,3 Ft/m².

Az adó mértéke – hasonlóan az építményadóhoz – a telkek esetében is differenciáltan került meghatározásra. Telekadó esetén is érvényesül a Htv. azon rendelkezése, hogy vállalkozási célú telek esetén adókedvezmény, adómentesség nem adható, nulla forint adómérték azonban meghatározható.

Az Ör. alapján nulla forint adómértékkal adóztatjuk az 5000 m²-nél kisebb alapterületű – termelési célt szolgáló – telkeket, illetve az ezt meghaladó terület után 40 Ft/m² az adómérték. A kereskedelmi célú telkek után szintén sávosan progresszív adómérték került meghatározásra, 1-1500 m²-ig 40 Ft/m², míg a felette lévő rész után további 80 Ft/m² az adó mértéke.

A köznevelési feladatok ellátására szolgáló telek (pl. magánóvoda), valamint a közforgalom számára igénybe vehető magánút után az adó mértéke nulla forint.

Az egyéb, máshova nem sorolható telek utáni adómérték 30 Ft/m². Ez a legszélesebb körben használt adómérték az adónyilvántartás adatai alapján.

Magánszemélyek részére széles körű mentességet biztosít az Ör., amely alapján adómentes a nem üzleti célú telek, ha a rajta lévő építmény után a magánszemélyt építményadó fizetési kötelezettség terheli. Ezzel a városban lévő valamennyi kizárólag lakás céljára szolgáló családi ház telke mentesül az adófizetés alól.

Időszakos mentesség jár abban az esetben, ha a magánszemély a tulajdonában lévő építési telket négy éven belül beépíti.

Az adómérték meghatározásakor az önkormányzat figyelembe vette a gazdálkodó szervezetek teherviselő képességét is. A 2023. adóévtől alkalmazható 398,3 Ft/m² éves adómérték maximumhoz képest a helyi rendelet 0-80 Ft/m² adómértékeket állapított meg, míg a kiemelt övezetekben 250 Ft/m² az adó mértéke. Az adóalanyok széles körét érintően az átlagos adómérték 19,39 Ft/m², ami a megállapítható törvényi maximum 4,8 %-ka, ha pedig figyelembe vesszük a kiemelt övezetben lévő, viszonylag szűk adózói kört érintő 250 Ft/m² adómértéket is, akkor az átlagos adómérték 24,44 Ft/m², ami a megállapítható törvényi maximum 6,1 %-ka.

Az érvényben lévő rendeleti mértékek, mentességek egyrészt a magánszemély adóalanyoknak kedvezőek, hiszen a házukat terhelő építményadó mellett ugyanazon ingatlanra nem kell további közterhet fizetniük, másrészt a vállalkozói kör esetében említésre méltó, hogy a termelési célú telkeken, a nagy munkavállalói állománnyal dolgozó cégek az 5000 m² alatti telkük után alkalmazott nulla forintos adómérték a gazdálkodásukban jelent komoly segítséget évről évre.

Az ingatlan típusú adók esetében összességében megállapítható, hogy az önkormányzat az adópolitika kialakításakor értékelte az illetékességi területén lévő építmények, telkek rendeltetését, funkcióját, érvényesítette a gazdaságossági, a költségvetési egyensúlyt szolgáló célokat, továbbá figyelemmel volt a helyi sajátosságokra és az adóalanyok teherviselő képességére is.

Az adómérték meghatározása során megjelent továbbá az a szempont is, hogy adott kategórián belül ne legyen olyan nagy eltérés, ami jogszerűen nem indokolható. Konfiskáló jellegű az az adó, amely mértékénél fogva és az adó tárgyát képező vagyontömeghez képest súlyosan aránytalan. Az az adómérték, amely évente a vagyon értékének közel 60–70 %-át teszi ki, súlyosan aránytalanak minősül, mivel belátható időn belül felemészti az adótárgyat. A vagyoni típusú adók tekintetében a súlyos aránytalanság az önkormányzatunk által alkalmazott adómértékek esetében fel sem merül, hiszen az adótárgyak értékéhez viszonyítva az éves fizetendő adó – az épület típusától, funkciójától függően – az adótárgyak döntő hányada esetében az 1%-ot sem éri el.

A helyi adórendeletek adómértékei a törvényi lehetőségek tükrében

- A 2023-as adóév tekintetében a helyi adókat érintő adómegállapítási jogkörre vonatkozó korlátozásról jelen előterjesztés készítésének napjáig az előterjesztőnek nincs tudomása.
- Helyi iparűzési adóban a rendeleti 1 millió forint adómentességi határ 2 millió forintra történő emelése megvalósult 2021. évben, további adóelőny biztosítását az előterjesztő nem tart indokoltnak. A Htv. 7. § j) pontja alapján ez a fajta adómentesség három egymást követő naptári éven át nem helyezhető hatályon kívül, az adóalany hátrányára nem változtatható meg.
- Idegenforgalmi adó esetében az adómérték 2018. évtől emelkedett 400 Ft/fő/vendégéjszakára, az adókötelezettség alól mentesülők széles körét nem tartjuk indokoltnak tovább bővíteni. Az utóbbi években tapasztalható szálláshely építés, kialakítás Szekszárd épített és természeti környezetének vonzóvá tétele a vendégéjszakák emelkedését vetítik előre, ami az adómérték további emelése nélkül bevételnövekedést eredményezhet.
- Építményadóban – a pandémia által leginkább sújtott szolgáltatói szektor esetében – az adó mértéke csökkentésre került. A széles körben alkalmazott adómértékek a törvényi

maximumhoz képest alacsonynak tekinthetők, azonban az emelést a jelenlegi nehéz és bizonytalan gazdasági, pénzügyi helyzetben az előterjesztő nem javasol.

- A telekadót érintően az előterjesztő szintén nem javasolja változtatni a 2013. adóévtől hatályban lévő differenciált mértékeket és a teherviseléshez igazodó adókedvezmények rendszerét alkalmazó adópolitikát.

A törvényi, illetve a rendeleti módosítás miatt kieső adóbevételek pótlását, illetve az adóbevételek lehetőség szerinti emelését az adózói kör kiszélesítésével, jogkövető adóvizsgálatokkal, bevallás utólagos ellenőrzésével, az építményadó adatbejelentésekben bevallott hasznos alapterületek ellenőrzésével, és végrehajtási eljárások szisztematikus folytatásával kívánjuk elérni.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést az előterjesztés megtárgyalását követően a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Szekszárd, 2022. november 16.

**Dr. Gábor Ferenc
jegyző**

Határozati javaslat

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének .../2022. (...) határozata az adórendeletek felülvizsgálatának jóváhagyásáról

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a helyi adók felülvizsgálatáról szóló tájékoztatót tudomásul veszi, egyúttal úgy határoz, hogy az adórendeleteit adómérték módosítása, adókedvezmény, adómentesség vonatkozásában nem módosítja.

Határidő: a döntéshozatal napja

Felelős: Ács Rezső polgármester

Török-Dús Tímea osztályvezető